

ÄlyNauta

Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa

kpedu

PRO
Agria

Loppuraportti ÄlyNauta-hanke Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa 1.8.2019- 31.12.2022

Hankenumero: 101330

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

KAUSTISEN
OSUUSMEJERI

MAITOKOLMIO

Valio
Osuuskunta
Pohjolan Maito

ÄlyNauta

Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa

 kpedu

 PRO
Agria

Hankkeen nimi: **ÄlyNauta - Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa**

Hanketyyppi: Koulutushanke

Hakija/toteuttaja: Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä (Kpedu)

Muut toteuttajat: ProAgria Keski-Pohjanmaa ry

Toteutusaika: 1.8.2019-31.12.2022

Hankealue: Keski-Pohjanmaan maakunta sekä Alavieskan, Kalajoen, Merijärven, Oulaisten, Reisjärven, Sievin ja Ylivieskan kunnat

Budjetti: 290 000 €

Rahoitus: Julkinen rahoitus 90 %, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto, Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskukset.

Yksityinen rahoitus 10 %, alueen yritykset ja maatalousyrittäjät

Yhteenveto hankkeesta

Hanketta käynnisteltiin syksyllä 2019 ja muutamia koulutustapahtumia pidettiin jo loppusyksystä. Alkuvaiheessa oltiin mukana eri tapahtumissa, missä kerrottiin hankkeesta ja kerättiin vielä toiveita ja ideoita tuottajilta.

Vuoden 2020 alkupuolella toimintaan tuli merkittäviä haasteita koronaepidemian vuoksi ja tämä aiheutti hanketoiminnalle uusia haasteita. Olimme aivan uuden tilanteen edessä ja mikä ihmeellisintä, että tässä oli mukana koko maailma.

Kaikki ”luokkatiloihin” suunnitellut koulutuspäivät kuitenkin järjestettiin verkossa ja osallistuminen oli runsasta. Huomioitavaa oli kuitenkin, että lisääntyneet osallistujat olivat usein sidosryhmien toimijoita, mutta luonnollisesti tieto kulkeutuu myös heidän kauttaan tiloille. Käytännön olosuhteisiin suunniteltuja siirrettiin eteenpäin, ja näitä siirtoja tehtiinkin sitten useampia kertoja, kun korona ei näyttänyt hellittävän.

Aluksi käytimme Adobe Connect yhteyttä, mutta vähitellen siirryttiin käyttämään Teams-sovellusta webinaareissa, joka on toiminut hyvin ja samalla saatiin tallenteet käyttöön.

Hankesuunnitelmassa yhtenä koulutusmuotona oli Nautatilan digipolku – tilaisuudet, joissa oli tarkoitus kouluttaa viljelijöitä käyttämään erilaisia sovelluksia ja etäyhteyksiä. Nyt järjestetyt Teams-koulutukset ja webinaarit ovat olleet parhaimmillaan digikoulutusta, koska oli opittava liittymään mukaan netissä, käytettävä kameroita, ääntä ja pystyttäväjakamaan omia tiedostoja toisille. Usein tilat olivat yhteydessä jo edellisinä päivinä ja testailimme yhteyksiä ja laitteita. Tarjosimme koko ajan mahdollisuutta olla yhteydessä ja opastimme myös laitehankinnoissa. Kannustimme heitä käyttämään mikrofoneja ja kameroita, jotta vuorovaikutus olisi mahdollisimman miellyttävää.

Syksyn 2020 aikana oli runsaasti tarjontaa verkkokoulutuksissa eri toimijoilta ja loppuvuotta kohti oli mielestäni nähtävissä väsymystä tähän tilanteeseen ja aitojen

ÄlyNauta

Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa

 kpedu

 PRO
Agria

kohtaamisten kaipuuta. Koulutusten toteuttaminen webinaareina ei ehkä lisännyt merkittävästi viljelijäosallistujien määrää. Pääosin webinaarit on kuitenkin tallennettu, jolloin ne ovat viljelijöiden katsottavissa myöhemmin, mitä on pidetty hyvänä. Viljelijäkoulutuksiin liittyy mielestäni merkittävästi sosiaalinen näkökulma, asioiden yhdessä pohtiminen ja irtautuminen hetkeksi työn äärestä sekä ihmisen kohtaaminen. Vaikka yhteydet pääosin ovat toimineet hyvin, ääni ja kuva on liikkunut, jää kysymykset ja keskustelut aika minimiin. Ei myöskään ole niitä tauoilla tapahtuvia käytäväkeskusteluja.

Toiveista huolimatta kevät 2021 ei juurikaan helpottanut koronan osalta, vaan loppukeväestä vielä saimme yllättävän tautipiikin Keski-Pohjanmaalle. Pystyimme kuitenkin pitämään muutamia lähipäiviä pienillä osallistujamäärillä ja samalla tarjottiin osallistumismahdollisuus myös etäyhteydellä. Kotimaan matkoille ei ollut vielä lähtijöitä ja kesän messut kotimaassa sekä ulkomailla myös peruuntuivat. Viljelijät ovat olleet erityisen varovaisia liikkumaan, koska on ollut tärkeää turvata työvoiman terveenä pysyminen. Poikkeava tilanne on jatkunut myös syksyn 2021 osalta ja viljelijät ovat olleet varovaisia fyysisten tapaamisten suhteen. KoneAgria järjestettiin lokakuussa Tampereella ja matkalle saimme 15 henkilön retkikunnan. Yhteiskyydit eivät ole kiinnostaneet vielä, sillä haluttiin liikkua enemmän omilla autoilla ja vähentää näin lähikontakteja.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan hanke olisi päättynyt 28.2.2022, mutta yhteisesti nähtiin hyvänä jatkaa hanketta. Muutospäätöksellä hankeaika jatkettiin 31.12.2022 asti. Jatkoajan perusteluina olivat pääosin koronan aiheuttamat rajoitteet toiminnalle ja rahan säästyminen. Ei ollut juurikaan voitu toteuttaa sellaisia koulutuksia, joissa fyysinen tapaaminen olisi välttämätöntä, eikä myöskään kotimaan- ja ulkomaanmatkoja. Hankesuunnitelmassa oli varattu ostopalveluissa noin 10 000 € kotimaan matkoihin ja 40 000 € ulkomaanmatkoihin ja nämä kustannukset olivat lähes kokonaan toteutumatta. Muutoshakemuksessa siirsimme ostopalveluista rahaa palkkoihin, jotta voimme jatkaa hankeaikaa.

Vuosi 2022 oli alkua paluusta normaaliin, vai palataanko koskaan enää entiseen normaaliin. Viljelijät olivat vielä varovaisia fyysisten tapaamisten suhteen. Tapahtumia on järjestetty ja voidaan todeta, että osallistujat ovat useimmiten samoilta tiloilta. Mutta nähtävissä on kenties jopa pysyvää muutosta, kuinka tietoa hankitaan ja miten hyvin tiloilta joudetaan lähtemään koulutuspäivään. Pienryhmät onnistuivat varsin hyvin ja Ruotsin opintomatka saatiin vihdoin toteutettua ja se oli onnistunut. Syksy oli jo hieman normaalimpaa, mutta korona aiheutti vielä varovaisuutta osallistumisiin, ja syksyn influenssat sekä muut kulkutaudit toivat omat haasteensa.

ÄlyNauta-hankkeessa päästiin kuitenkin tavoitteisiin vaikeista ajoista huolimatta ja saimme tuotettua paljon hyvää ja ajankohtaista materiaalia eri muodoissa kotisivuillemme. Yhteistyö eri hankkeiden ja sidosryhmien kanssa toi lisää toimintaa ja tapahtumia hankeaikana.

Hankkeen tavoitteet

Tavoitteena oli lisätä maatalousyrittäjien ja tilojen työntekijöiden osaamista ja tietoisuutta älykkäistä ja kestävästä kotieläintuotannon toimintamalleista, lisätä digitaalisia taitoja ja aktivoida käyttämään digitaalisia sovelluksia ja työkaluja. Näihin tavoitteisiin pyrittiin erilaisilla koulutustapahtumilla, jotka oli koottu neljän eri teeman alle. Hankkeen teemat olivat kestävä lehmä, terve sorkka, liikkumalla terveyttä ja kotieläintilan bioturvallisuus. Hankkeen toiminta oli monipuolista ja teemat tavoitteiden mukaisia. Koronapandemian merkitys toteutustapoihin oli erittäin suuri ja koettiin hyvin poikkeuksellisia aikoja. Suurimpana muutoksena suunniteltuun oli seminaarien, työpajojen ja osaksi pienryhmienkin siirtyminen verkkoon sekä webinaarien yleistyminen. Samalla se monipuolisti materiaalin tuottamista verkkoon ja haastoi meitä tuottamaan helposti löydettävää ja käytettävää materiaalia. Sosiaalisen median rooli on kasvanut paljon ÄlyNauta-hankkeen toiminnan aikana ja kohderyhmien saavutettavuus ja heille tiedottaminen on aina haasteellista.

Hankkeen yksityisrahoitus perustui mukana oleviin meijeriyrityksiin sekä koulutuksiin osallistuviin maatalousyrittäjiin. Kun koti- ja ulkomaanmatkojen toteutus oli ajoittain lähes mahdotonta, se heikensi mahdollisuuksia kerätä yksityisrahaa. Webinaaritarjontaa oli myös maatalousyrittäjille kohtuullisen paljon ja maksullisten webinaarien järjestäminen ei juurikaan ollut suosiossa. Onnistuimme kuitenkin keräämään yksityistä rahaa aiheutettujen kustannusten suhteessa. Voidaan todeta, että käyttämättä jäi yhden suunnitellun ulkomaan opintomatkan verran budjettia.

Hankkeen toteutus

Hankkeen esittelyt ja hanketyöntekijöiden verkostoitumiset tapahtumissa.

- 12.9.19 Pihaton avoimet ovet. Merijärvi
- 18.9.19 Pohjolan Maidon markkinat. Haapavesi.
- 19.9.19 Pohjolan Maidon markkinat. Toholampi.
- 20.9.19 Tuottajapäivä Kaustisen Osm. Kaustinen.
- 3.- 4.10.19 Snellmanin Tuottajamessut. Pietarsaari.
- 9.10.19 Pihaton avoimet ovet. Kalajoki.
- 31.10.19 Agroteknoa-hankkeen aperehu päivä. Nivala.
- 8.11.19 Pihaton avoimet ovet. Toholampi.
- 26.11.19 Maatalouden digi- ja teknologiahankkeiden hanketreffit. Seinäjoki.
- Maaseppä lehti 2020, 2021 ja 2022 hanke-esittely.

5.4.22 Hanketiiserit -Maaseutu.fi, Pohjois-Pohjanmaan ELY:n järjestämä tilaisuus Teamsissä.

27.-28.4.22 Kannus, koulutilan navetan avajaiset.

- 6.5.2022 Kaustisen osuusmeijerin kevätmarkkinat.
- 30.5.22 Team Finland alueverkoston kokous. Pohjanmaan ELYn järjestämä tilaisuus Teamsissä
- 14.-15.6.22 Maataloustieteen päivät, Maarit Kärki, verkostoituminen ja tiedon hankinta.
- 19.-20.8.22 Nivalan maaseutumessut.
- 30.9.22 Pohjolan Maidon markkinat, Kannus. Ruotsin opintomatkan terveiset.

Koulutukset

- 23.8.2019 Asiantuntijaluennot Ollikkalan Messuilla. Viljar Sedrik ELL
"Huomisen lehmä tilallasi" ja "Katseet sorkkaterveyteen"
- 24.10.2019 Torjutaan tarttuvia tauteja, Kannus.
- 12.12.2019 Tarttuvat taudit ja naudan ensiapu, Kaustinen
- 30.-31.1.2020 Sarkamessut Seinäjoella.

Satatonnarin ensiaskeleet-luentosarja:

- 6.2.2020 Reisjärvi, Kunnantalo. 5 hlö.
- 7.2.2020 Oulainen, Yritystalo. 10 hlö.
- 12.2.2020 Kokkola, Yritystalo Evald. 18 hlö
- 20.2.2020 Toholampi, Kunnantalo. 47 hlö.
- 18.2.2020 Bioturvallisuus, tautisulku ja lastaustilat. Yhteistyössä Luova Kampus-hankkeen kanssa. Kannus. 12 hlö.
- 10.3.20 Digipolku-tilaisuus/Somekoulutuspäivä maatalousyrittäjille ja opiskelijoille. Yhteistyössä Maitoyrittäjät ry:n kanssa. Kannus. 20 hlö.
- 2.4.2020 Utaretulehduspäivä, webinaari. 53 hlö.
- 7.4.2020 Tuhoeläinten havainnointi ja torjunta maataloilla, webinaari. 56 hlö.
Yhteistyössä Terve Karja kannattaa – hankkeen kanssa.
- 8.10.2020 Linnut maatilaympäristössä, Kannus ja webinaari. 21 hlö
- 28.9.2020 Opintomatka Etelä-Pohjanmaalle, aiheena erilaiset parsiratkaisut. 7 hlö
- Satatonnarin nuoruusvuodet - huippuhiehot - luentosarja
- 4.11.2020 Oulainen, Yritystalo. 4 hlö.
- 11.11.2020 Toholampi, Kunnantalo. 8 hlö
- 12.11.2020 Kokkola, Yritystalo Evald ja webinaari 34 hlö.
- 2.12.2020 Hiehohavainnot, Kannus koulutilalla. 2 ryhmää. 13 hlö

ÄlyNauta

Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa

kpedu

PRO
Agria

9.-10.12.2020 Sorkkademo-päivät, teurassorkkaharjoitukset. Kannus. Kouluttajana sorkkahoitaja Heli Gröhn. 14 hlö.

15.12.2020 Naudan kipu- webinaari. Yhteistyössä Osaamisella tehoa-hankkeen kanssa. 84 hlö.

17.3.2021 Ensiapupäivä Kaustinen 10 hlö

Satatonnarin loppulypsy- ja umpikausi - luentosarja

19.2 Reisjärvi, 3 hlö

24.2 Toholampi, Kunnantalo. 3 hlö

26.2.Kokkola, Yritystalo Evald. 14 hlö. Myös etäyhteys.

14.-15.4.2021 Sorkkademo-päivät. Ylläpidä sorkkaterveyttä tilallasi, teurassorkkaharjoitukset. Kannus. Kouluttajana sorkkahoitaja Heli Gröhn. 15 hlö.

29.9.2021 Webinaari: Kokonaisvaltaista johtamista maataloilla, 15 hlö.

18.11.2021 Webinaari: Nauta-Biocheck.ugent – uutta näkökulmaa tilatason tautisuojaukseen, 21 hlö.

14.-15.10 2021, messumatka KoneAgriaan ja tilavierailu. Yhteistyössä AgroTeknoa Jokilaaksoihin hankkeen kanssa. Menomatalla torstaina vierailimme Ikaalisissa MaitoKuortti Oy & MaitoEskeli Oy yhteisnavetassa, jossa on 600 lehmäpaikkaa ja Suomen ensimmäinen Gean automaattikaruselli. Matkalla 15 hlö.

Webinaarit: Nautojen käsittely ja koulutus erilaisissa tilanteissa

1. osa ti 22.2.2022 "Oppiva nauta" 31 hlö

2. osa ti 1.3.2022 " Käytännön sovellutuksia" 22 hlö

Nauta oppii tekemällä ja muistaa oppimansa hyvin.

Erikoiseläinlääkäri ja eläinten kouluttaja (at) Iris Kaimio Emovet Oy

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

KAUSTISEN
OSUUSMEHJERI

MAITOKOLMIO

Valio
Osuuskunta
Pohjolan Maito

ÄlyNauta

Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa

kpedu

PRO
Agria

10.3.2022 Kaustinen. Sorkkaterveyden hallinta maitotilalla 12 hlö
Olosuhteiden ja ontumisen havainnointia, sorkkien tarkastelua ja hoitotoimenpiteitä.
Kouluttajana sorkkahoitaja Heli Gröhn.

Satatonnari - onko elämää poikimisen jälkeen?

23.3.2022 Reisjärvi 2 hlö

30.3.2022 Toholampi + webinaari 11 hlö

Hyvät käytännöt poikimisen jälkeen niin ruokinnan kuin ennakoivan terveydenhuollon kannalta. Kuinka varmistat terveen ja tuottavan lypsylehmän?

6.-7.4.2022 Kestävän lehmän etsintä -opintomatka, Yli-li-Oulu-Vihanti 4 hlö

6.5.2022 Kannus. Nautojen käsittely ja koulutus erilaisissa tilanteissa -käytännön harjoituksia. 11 hlö

Nauta oppii tekemällä ja muistaa oppimansa hyvin. Erikoiseläinlääkäri ja eläintenkouluttaja (at) Iris Kaimio (Emovet Oy)

18.5.2022 Kannus. Satatonnarin mahaongelmat 9 hlö

14.6.2022 Laidunpiennarpäivä. Kannus. Materiaalia.

29.8.2022 Utareterveyspäivä, Kokkola

12.-15.9.2022 Ruotsin opintomatka, 12 hlö.

Ruotsin matkalla aiheena oli laiduntaminen ja saimme paljon hyviä ajatuksia vierailukohteista.

3.10.2022 Sorkkapäivä Kannus, koulutila. Kouluttajana Heli Gröhn. 8 osallistujaa.

Mm. ontumisten havainnointia, olosuhteita, akuuttia sorkkahoitoa ja pohdintaa, miten hoidetut sorkat ovat parantuneet. Yhteistyössä Teollisuushankinnan kanssa.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

KAUSTISEN
OSUUSMEIJERI

MAITOKOLMIO

Valio
Osuuskunta
Pohjolan Maito

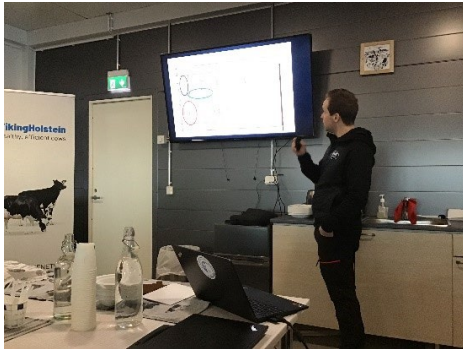
ÄlyNauta

Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa

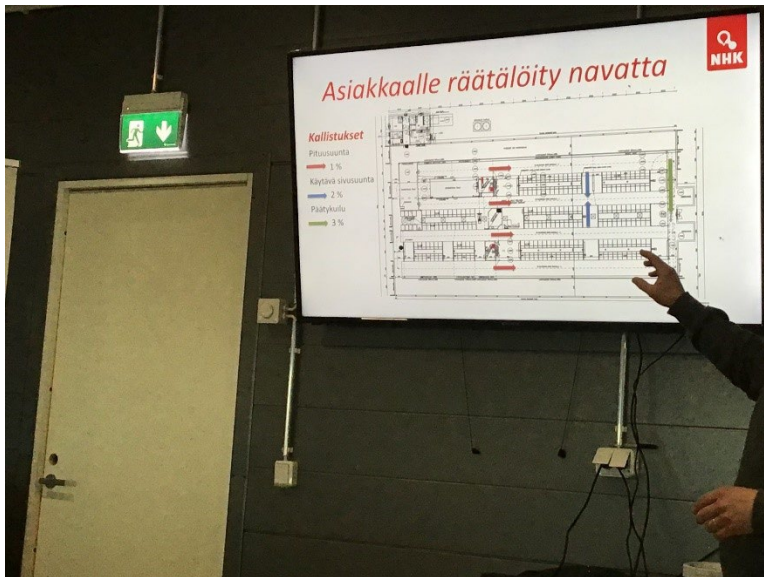
kpedu

PRO
Agria

11.11.2022 Energiawebinaari 12 osallistujaa
Tiina Karlström, Heidi Kyösti, Magnus Wik ja Pauli Peltokorpi

Retkipäivä Ahlvin tilalle 16.11.2022, 11 henkilöä.
Tilan yrittäjästä Zhakarias Ahlvik kertoi tilan toiminnasta ja tavoitteista, mutta erityisesti keskityimme heidän rehuntuotantonsa ja ruokintastrategiaan.

NHK-keskuksen Mikael Pettersson kertoi hiekkaparsista ja niihin liittyen navetan toiminnallisuudesta ja lietejärjestelmän tekniikasta.

17.11 Salmonella webinaari, osallistujia 8 henkilöä.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

KAUSTISEN
OSUUSMEIJERI

MAITOKOLMIO

Valio
Osuuskunta
Pohjolan Maito

ÄlyNauta

Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa

kpedu

PRO
Agria

Teurassorkkapäivät 24.-25.11.2022 Kannuksessa. Kouluttajana sorkkahoitaja Heli Gröhn. Kurssille osallistui 9 tila ja osallistujia oli yhteensä 13 henkilöä. Kurssilaiset olivat tyytyväisiä koulutuksen antiin ja monilla oli juuri hankittuna sorkkapenkki tilalle ja näin saivat hyvän alkuopetuksen ja varmuutta lähteä tekemään töitä oikean lehmän kanssa. Yhteiset pohdinnat ja toisilta oppiminen ovat tärkeässä roolissa, kun keskitytään rauhassa aivan konkreettisesti työn ääressä.

19.12.2022 Ruokintavaihtoehtoja maidontuotantoon webinaari
Ruotsalaiset asiantuntijat Lennart Karlsson ja Erik Wiklund JO Brink AB
Kari Vesamäki Lantmännen Agro
Yhteistyössä Maitoyrittäjien ja Lantmännen Agron kanssa

Pienryhmät:

Sorkkaryhmä, mukana 14 tilaa. Kaikki luennot toteutettiin verkossa.
11.3.2020 Terveet sorkat & tarttuvat taudit, osa 1. Minna Kujala-Wirth ELT, HY
20.3.2020 Terveet sorkat & tarttuvat taudit, osa 2. Minna Kujala-Wirth ELT, HY
31.3.2020 Toiminnallinen sorkkahoito, sorkkahoitoraportin tulkinta, sorkkasairaudet eläinkaupassa. Hertta Pirkkalainen, asiantuntijaeläinlääkäri ETT ry
15.4.2020 Sorkkahoitoraportin tulkinta ja analysointi, sorkkamoduuli, sorkkatelineet ja –välineet. Hertta Pirkkalainen asiantuntijaeläinlääkäri ETT ry
22.4.2020 Sorkkasairauksien ennaltaehkäisy ja hyvän sorkkaterveyden ylläpitäminen, keskustelua kotitehtävistä ja oman tilan toiminnoista. Heidi Kyösti ja Maarit Kärki
4.5.2020 Ontumisen havainnointi ja luokitus. Lilli Frondelius LUKE.

Jaloittelu-laiduntaminen pienryhmä, mukana 5 tilaa.

Kokoontumiset:

14.1.2021 Kannus

Naudan lajinmukainen käyttäytyminen ja käsittely. Vinkkejä emolehmätuotannosta.

Katri Strohecker, emolehmätuottaja Leppävirta

Kokemuksia jaloittelusta maitotilalta, Reija ja Juho Madetoja Sievi

28.1.2021 Kannus

Lainsäädäntö tarhoista ja jaloittelualueista, Rahoitusmahdollisuudet ELY-keskuksesta

Jaloittelutarhan rakentaminen ja kustannukset, rakennusmestari Erkki Löf

Aitaaminen kesällä ja talvella, Milloin tarvitaan petoaitaa? HighTensile-aidan rakentaminen

18.2.2021 Kannus

Laidunten rehuntuotanto, kasvilajit ja lannoitus

Jari Tikkanen, kasvituotannon asiantuntija ProAgria Keski-Pohjanmaa

Materiaalia on jaettu ja pienryhmien kehitysajatuksia pohdittu yhdessä. Koronan vuoksi yhteinen opintomatka jäi toteuttamatta.

Jaloittelun osalta olemme tehneet yhteistyötä Savonia AMKn Jalaka-hankkeen kanssa.

[Laidunnus- ja jaloitteluopas.pdf \(5.262Mt\)](#) Savonia-ammattikorkeakoulu 2021.

Jos laitumelle haluat nyt" [ProAgrian tiedotuslehestä 2/2022](#) ProAgria Keski-Pohjanmaan maidontuotannon erityisasiantuntija Tuija Korpelan kirjoittama artikkeli.

Laiduntikku

Pienryhmien osallistujille hankittiin laiduntikkuja ja niitä otettiin käyttöön laitumen kasvuston korkeuden mittaamiseen.

Pelloilta ruokintapöydälle – mitä maksaa Mansikin ruokinta?

Ryhmiä oli yhteensä 3 ja tiloilta osallistui 1-3 henkilöä/tila tapaamisiin. Ryhmän vetovastuussa olivat Tuija Korpela ja Taneli Rahja. Pienryhmien ohjelma oli kaikilla hyvin samanlainen.

Kalajoen pienryhmä 6 tilaa.

1. Tapaaminen 6.10-21

- Nurmiseoksen lajivalinnat, Timo Mäkinen Naturcomilta kertoi ryhmäläisille lajivalinnoista Teamsin välityksellä.

- Tuotantokustannuslaskurin esittely, Taneli Rahja & Tero Ävist ProAgria Keski-Pohjanmaa. Ryhmäläisille esitettiin, mitä tietoja säilörehun tuotantokustannuslaskuriin kerätään. Taneli tekee ryhmäläisille säilörehun tuotantokustannuslaskelmat

2. Tapaaminen 12.11-21

- Ruokinnan terveydelliset ja taloudelliset vaikutukset lehmän terveyteen, Heidi Kyösti tuotantoeläinten terveyden- ja sairaanhoidon erikoistuva eläinlääkäri. Yhdessä pienryhmäläisten kanssa katsottiin esimerkkitalan tuotoslukujen vaikutuksia tilan talouteen.
- Eri eläinryhmien toiveet karkearehulle ja rehuarvojen vaikutukset talouteen, Tuija Korpela ProAgria Keski-Pohjanmaa. Esimerkkien avulla ja tämän syksyn rehun hintojen vaikutuksia optimaalisen ja ei niin onnistuneen säilörehun välillä.

3. Tapaaminen 19.11-21

- Kasvilaji ja –seoksen sekä korjuustrategian vaikutus nurmissadon määrään ja ruokinnalliseen laatuun sekä sään ääri-ilmiöiden vaikutus, Teams Arja Mustonen Luke. Ryhmä kyseli ja kommentoi vilkkaasti. Aihe oli erittäin ajankohtainen tämän syksyn lannoitteiden hintojen nousun takia.
- Nurmiin rikkakasvit ja niiden torjunta, Jouni Huhtala & Taneli Rahja.
- Myrkylliset kasvit naudalle, Tuija Korpela

4. Tapaaminen 21.12-21

- Pienryhmäläisten tuotantokustannuslaskelmien purku, Heikki Ojala, ProAgria. Säilörehujen tuettu tuotantokustannus vaihteli tilojen välillä 7-17 snt/kgka. Yhdessä pureuduttiin laskelmiin ja tarkasteltiin mistä erot tilojen välille syntyi. Tilat pääsivät hyviin tuloksiin huolimatta haasteellisesta kasvukaudesta.

Pellolta ruokintapöydälle – mitä maksaa Mansikin ruokinta.

Toholammin pienryhmä 8 tilaa.

1. Tapaaminen 18.1.22

- Nurmiseoksen lajivalinnat, Timo Mäkinen Naturcom
- Tuotantokustannuslaskurin esittely, Taneli Rahja ProAgria Keski-Pohjanmaa.

2. Tapaaminen 8.2.22

- Ruokinnan terveydelliset ja taloudelliset vaikutukset lehmän terveyteen, Heidi Kyösti.
- Eri eläinryhmien toiveet karkearehulle ja rehuarvojen vaikutukset talouteen, Tuija Korpela ProAgria Keski-Pohjanmaa

3. Tapaaminen 23.2.22

- Kasvilaji ja –seoksen sekä korjuustrategian vaikutus nurmissadon määrään ja ruokinnalliseen laatuun. Teams Arja Mustonen Luke
- Nurmiin rikkakasvit ja niiden torjunta, Jouni Huhtala & Taneli Rahja.
- Myrkylliset kasvit naudalle, Tuija Korpela

4. Tapaaminen 16.3

- Pienryhmäläisten tuotantokustannuslaskelmien purku, Heikki Ojala, ProAgria. Säilörehujen tuettu tuotantokustannus vaihteli tilojen välillä 6-25 snt/kgka.

Pelloilta ruokintapöydälle – mitä maksaa Mansikin ruokinta.

Toholammin pienryhmä 2. 6 tilaa

1. Tapaaminen 7.10-22 Toholampi

- Niittokorkeuden vaikutus säilörehusadon määrään, ruokinnalliseen laatuun ja nurmen kykyyn sitoa hiiltä, Arja Mustonen Luke.
- Tuotantokustannuslaskurin esittely, Taneli Rahja ProAgria Keski-Pohjanmaa.
- Eri eläinryhmien toiveet karkearehulle, Tuija Korpela ProAgria Keski-Pohjanmaa.

2. Tapaaminen 26.10-22 Toholampi

- Nurmien rikkakasvit ja niiden torjunta, Taneli Rahja.. Tuija kommentoi väliin myrkylliset kasvit naudalle, joista iso osa olikin Tanelin luennossa esiintyviä nurmien rikkakasveja
- Säilörehun rehuarvojen vaikutukset talouteen, Tuija esitteli optimin ja ei niin onnistuneen säilörehun ruokintavaikutuksia, niin talouden kuin ravintoarvojen osalta lypsylehmien osalta
- Nurmiseoksen lajivalinnat, Teamsin välityksellä Timo Mäkinen Naturcom.

3. Tapaaminen 15.11-22 Toholampi

- Nestelannoitteet nurmilla, Rami Lilja Suomen Nestelannoite Oy Esityksessä käsiteltiin nestelannoitteiden (maa- ja lehtilannoitteiden) toimintaperiaatteita, maan kasvukuntoa ja typen eri muotojen vaikutusta kasvin fysiologiaan ja ravinteiden käytön tehokkuuteen.
- Ruokinnan terveydelliset ja taloudelliset vaikutukset lehmän terveyteen, Heidi Kyösti.

4. Tapaaminen 24.11-22 Toholampi

- Maidon markkinakatsaus ja pienryhmäläisten tuotantokustannuslaskelmien purku, Heikki Ojala, ProAgria. Säilörehujen tuettu tuotantokustannus vaihteli tilojen välillä 119 €/1000 kgka. Yhdessä pureuduttiin laskelmiin ja tarkasteltiin mistä eroja tilojen välille syntyi.

Lopputapaaminen, kaikki 3 pienryhmää,

14.12-22, Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto, Kannus

Viimeiseen tapaamiseen oli kutsuttua kaikki mukana olleet ryhmäläiset. Tanelilla oli arviot, mitä tuotantokustannukset näyttivät nyt eri kustannusrakenteilla tuotantopanosten hintojen nousun takia. Tapaaminen oli keskustelevalta ja lopputulemana oli, että kasvukunnon ja muodoltaan hyviin peltolohkoihin tulee panostaa. Kallit tuotantopanokset on järkevää keskittää niille lohkoille, joilta on odotettavissa hyvä satotaso. Kasvukunnoiltaan heikoille lohkoille voidaan tehdä kunnostustoimia. Parhaat nurmikasvustot saadaan, kun nurmi perustetaan runsaalla siemenmäärällä ja monilajisella seoksella. Maan kasvukunnon kannalta keskeistä on ravinnetasapainon saavuttaminen. Jos jotain ravinnetta on liikaa, aiheuttaa se aina ongelmia. Nurmien hyvän satotason kannalta on tärkeää, että nurmikasvustot ovat tiheitä.

Täydennyskylvämättä nurmikasvustot harvenevat talvituhojen myötä ja jo kolmantena nurmivuonna satotaso laskee.

Utareterveyden hallinta käytännössä -pienryhmä.

Ryhmiä oli yhteensä 2 ja tiloilta osallistui 1-3 henkilöä/tila tapaamisiin. Ryhmän vetovastuussa olivat Heidi Kyösti ja Katja Kellokoski. Ryhmien ohjelmat olivat hyvin samanlaiset ja tapaamiset järjestettiin pääosin osallistuvilla tiloilla.

Kannuksen pienryhmä 7 tilaa.

1. Tapaaminen 24.3.2022 Kannus

- Seuranta ja toimintatavat, bakteerit ja lääkitykset, vedinkasto, utareterveyden hinta

2. Tapaaminen 5.4.2022 Toholampi

- Umpilehmät: umpeutus, lääkkeitten käyttö, olosuhteet, tiineet hiehot, olosuhteet, havaintoja navetalla

3. Tapaaminen 21.4.2022 Sievi

- Ruokinnan vaikutus, vastustuskyky VIC-lehmällä, havaintoja navetalla

4. Tapaaminen 3.5.2022 Kalajoki

- Lypsyn vaikutus, tautisuojaus: eläinten ostot ja muu suojautuminen, ympäristön ja olosuhteiden vaikutus, havaintoja navetalla

Shot on WP6
OUKITEL AI camera

Ryhmätapaamisessa Sievissä.

Utareterveyden hallinta käytännössä

Toholammin pienryhmä 6 tilaa.

1. Tapaaminen 12.10.2022

- Seuranta ja toimintatavat, bakteerit ja lääkitykset, vedinkasto, utareterveyden hinta

2. Tapaaminen 31.10.2022

- Umpilehmät: umpeutus, lääkkeitten käyttö, olosuhteet, tiineet hiehot, olosuhteet, havaintoja navetalla

3. Tapaaminen 10.11.2022

- Ruokinnan vaikutus, vastustuskyky VIC-lehmällä, havaintoja navetalla

4. Tapaaminen 22.11.2022

- Lypsyn vaikutus, tautisuojaus: eläinten ostot ja muu suojautuminen, ympäristön ja olosuhteiden vaikutus, havaintoja navetalla.

Lopputapaaminen, molemmat pienryhmät

13.12.22 Toholampi

Osallistujat kuuntelivat tallenteet ja kävivät keskusteluja utareterveyteen liittyen.

Alla olevat tallenteet on tehty hankkeelle 12.12.22 ja löytyvät hankkeen kotisivuilta

ELT Ann-Helena Hokkanen

- Utaretulehduskivun tunnistaminen ja hoitaminen
- Vasikan alkuhoito

Tuotettu materiaali

Yhteistyössä Luova Kampus hankkeen kanssa on ÄlyNauta hankkeen käyttöön toteutettu oma tunnusmusiikki, jota käytetään tallenteissa ja muussa tuotetussa materiaalissa. Muu-muu -biisin on tuottanut Juha Yli-Korpela.

PODCASTIT

1. Taudit kuriin – perusasiat kuntoon
2. Vasikkaripulin hallintaan maitotilalla
3. Laiduntaminen onnistuu robottitilalla
4. Terveystenhoito lypsykarjatilalla – eläinlääkärin näkökulma
5. Kestävän lehmän rakennuspalikat
6. Terveystenhoito lypsykarjatilalla - tilan näkökulma
7. Maidontuottajan vinkit tasaiseen maitovirtaan
8. Jalostusasantuntijan vinkit tasaiseen maitovirtaan
9. Hyödynnä Nasevan raportit
10. Säilörehun teko
11. Terveystenhoito lypsykarjatilalla – valvonnan näkökulma
12. Laiduntamiskäytänteet Ruotsissa- opintomatka Uumajaan

NAVETTAPOSTIT

1. Satatonnarin hyvät ensihetket
2. Katseet sorkkiin!
3. Hallitse salmonella!
4. Utareterveyden hallinta lypsykarjatilalla.
5. Hiehopäivän antia
6. Toimiva tautisulku
7. Tasaisella maitovirralla tulosta
8. Kestävän lehmän etsintä
9. Eläinsuojeluasiat terveydenhuoltokäynnillä
10. Terveisiä Ruotsin matkalta – maitotilojen laiduntamiskäytänteet
11. Vinkkejä energian käyttöön lypsykarjapihatossa
12. Verinäytteet apuna naudnan ja koko karjan hoidossa
13. Pienryhmäläisten hyvät käytänteet säilörehuntekoon

Materiaalia tuotettiin myös läänineläinlääkäreiden kanssa, kuvassa Anna-Maria Moisander-Jylhä läänineläinlääkäri, tuotantoeläinten terveyden- ja sairaudenhuollon erikoiseläinlääkäri ja Anna Jeshoi läänineläinlääkäri, elintarvikehygieenikko. Länsi- ja Sisä-Suomen AVI.

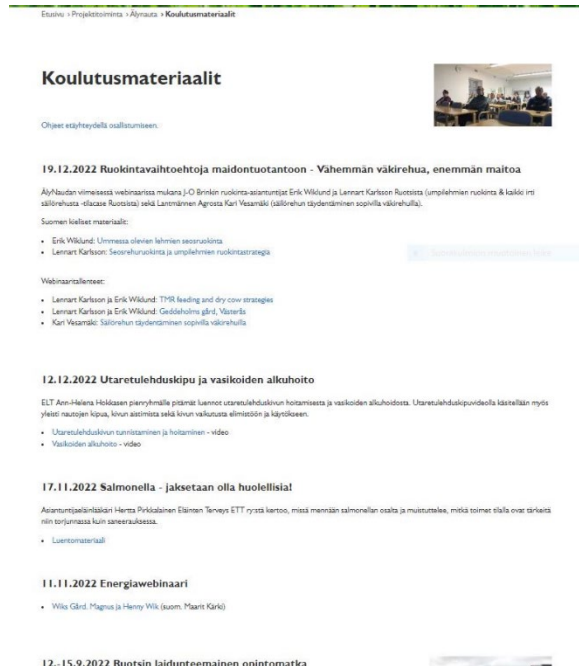
ÄlyNauta

Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa

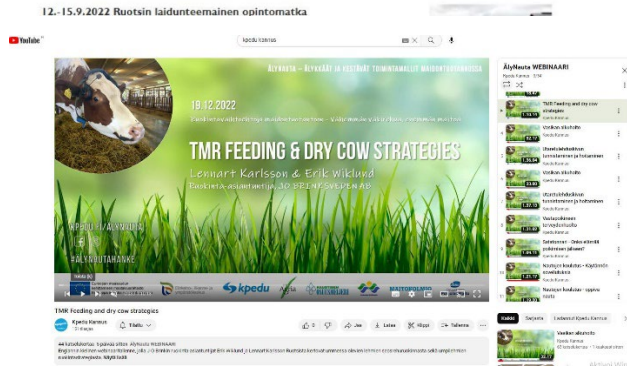

TALLENTEET JA KOULUTUSPÄIVIEN MATERIAALIT

Tallenteet ovat soittolistoina YouTube-kanavalla **Kpedu Kannus** ja kaikki koulutuspäivissä syntynyt materiaali on listattuna ja linkitettyä YouTubeen, hankkeen kotisivuilla www.kpedu.fi/älynauta Kuvankaappaukset alla.

Kotisivu jää käyttöön ja sinne on järjestelty tietoa hankkeesta ja loppuraportti, koulutusmateriaali ja julkaisut

Webinaaritalenteet 35 kpl ja avauksia oli

1.2.2023 saakka yhteensä 3 597 kertaa.

Podcasteja on 13 kpl ja niitä oli avattu 1.2.2023 saakka 2 326 kertaa.

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

MAITOKOLMIO

Osuuskunta Pohjolan Maito

Hankkeen määrälliset tavoitteet

	Tavoite	Hankkeen aikana
Koulutukseen osallistuneet henkilöt (jokainen lasketaan vain kerran)	280	549
Koulutuspäivien lukumäärä (hlömäärä x kesto h/8)	590	439
Tallenteet, videot, podcastit	23 kpl	48 kpl
Infolehtinen = Navettaposti	16 kpl	13 kpl

Määrällisten tavoitteiden osalta voidaan todeta, että osa niistä ylittyi reilusti ja osa jäi hieman vajaaksi. Hankkeeseen osallistuneiden henkilöiden määrä ylitti tavoitteet, mikä johtuu osin poikkeusajan webinaareista. Webinaareihin oli helppo osallistua ympäri Suomen ja osallistujia oli parhaimmillaan lähes sata henkilöä/webinaari. Mikäli koulutushanke olisi pääosin toiminut lähiopetuksen periaatteella, osallistujien määrä olisi ollut pienempi ja edustanut paremmin alueellista kattavuutta. Vastaavasti koulutuspäivien kertymää suunnitellessa, oletusarvona oli pitemmät koulutuspäivät. Hankkeen edetessä maailma muuttui ja koulutuspäivien pituus oli usein 2-4 tuntia. Koulutuksen aiheet pyrittiin pitämään suppeina ja tehostamaan asian laatua. Viljelijöillä ei välttämättä ole aina aikaa käyttää koko päivää koulutukseen ja halutaan poimia vain itselle tärkeitä aiheita.

Tuotettu materiaali on monipuolista ja voidaan hyödyntää eri tavoin. Edelleen on syytä miettiä, mikä on tallenteiden järkevä pituus, jotta se tulisi katsottua myöhemmin. Webinaarit olisi syytä ehkä pilkkoa pienempiin otsikoituihin osiin ja vielä enemmän tulisi käyttää vain ääntä, eli podcast tyyppisiä koulutuksia. Kuunteleminen on usein helpompaa traktorin penkillä tai navetan päivittäisiä töitä suorittaessa.

Markkinointikanavat

Hanketta markkinoitiin eri kanavien kautta. Hankkeen toteuttajien kotisivut ja somekanavat sekä tiedon jakaminen yhteistyöhankeiden kautta.

Tonkkapostit meijereiden kautta, sähköpostit maaseututoimistoille ja muille sidosryhmille. ProAgria Keski-Pohjanmaan tiedotuslehdessä on ollut juttuja ja ilmoituksia hankkeesta, koko hankeajan.

Hankkeen oma kotisivu perustettiin heti alussa www.kpedu.fi/älynauta sekä sometilit Facebook ja Instagram: älynauta

You Tube kanava: Kpedu Kannus

Hanketta esiteltiin messuilla ja tapahtumissa sekä kaikkien hankkeessa mukana olevien henkilökohtaisella tiedottamisella.

Markkinointia varten hankittiin 250 kpl mikrokuituliinaa ja 500 kpl tuubihuveja.

Hankehenkilöstö

Projektipäällikkönä on toiminut Kpedulta Maarit Kärki, vastuullaan hankkeen toiminnan järjestäminen, materiaalin tuottaminen ja hankehallinnointi. Kpedun työntekijöitä on ollut mukana lyhytaikaisesti riippuen resurssitilanteesta. Virpi Virtanen ja Emma Erkkilä ovat tehneet lyhyitä jaksoja hanketyötä Kpedulla ja Miia Luoma-Tokoi toimi osa-aikaisena työntekijänä 1.1-28.2.2020 välisenä aikana. Hän järjesteli koulutuksia, toimi asiantuntijana ja tuotti materiaalia. Hankesuunnittelija Katri Kulkki on viimeistellyt materiaaleja kotisivulle ja YouTube-kanavalle sekä osallistunut hankkeen markkinointiin. Tanja Yli-Tokola on osallistunut viestintään ja markkinointiin. IT-asiantuntija Isto Hakala on ollut teknisenä apuna sähköisen materiaalin tuottamisessa ja verkkokoulutuksissa. Liisa Takalon vastuualueena on ollut taloushallinto.

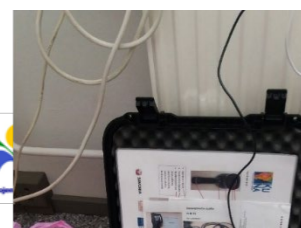
Eläinlääkäri Heidi Kyösti toimi hankkeessa osa-aikaisena työntekijänä 1.1.2020-31.12.2022. Hän toimii kouluttajana ja tuotti materiaalia. Hänen eläinlääkärikoulutuksensa oli merkittävä laadullinen tekijä koulutusten sisällöissä.

ProAgrian hanketyöntekijöinä on ollut pääasiassa asiantuntijat Tuija Korpela, Katja Kellokoski, Elina Järvenoja ja Taneli Rahja. He kaikki järjestivät koulutuksia, tuottivat materiaalia ja toimivat asiantuntijoina ja pienryhmien vetäjinä. Lisäksi ProAgrialta on tehnyt yksittäisiä päiviä myös erityisasiantuntijat Jari Tikkanen ja Heikki Ojala

Yhteistyö hankkeen aikana

Kotieläintilojen bioturvallisuuteen liittyen olemme tehneet yhteistyötä Terve Karja kannattaa-hankkeen kanssa. Järjestimme yhteisen webinaarin, jaoimme materiaaleja sekä suunnittelimme yhteistä ulkomaanmatkaa Ranskaan, mutta korona peruutti sen.

Savonia AMKn kanssa olemme tehneet yhteistyötä mm. Jalaka-hankkeessa ja Kuvaa Nautaa -hankkeessa. Testasimme lämpökameroiden käyttöä sorkkaterveyden edistämiseen. Kuvauksia tehtiin 3 tilalla hanketyöntekijöiden toimesta yhdessä tilan väkien kanssa. Kameroiden siirtely tilalta toiselle olisi ollut hankalaa, koska kamerat täytyi desinfioida huolellisesti ja kuvaamisen toteutus oli aika haastavaa ja aikaa vievää. Mukana olivat Heidi Kyösti, Tuija Korpela, Katri Kulkki, Maarit Kärki ja AMK- harjoittelija Milla Tuovinen. Kokeilu oli mielenkiintoinen ja mahdollisuudet lämpökuvantamisen hyödyntämiseen sorkkaterveydessä on olemassa. Testauksessa kerättiin käyttökokemuksia ja palautetta.

KuNa-hankkeen materiaaleja ja webinaareja on välitetty sorkkaryhmälle ja jaettu tuotettua materiaalia.

Lainattavat kamerat: FLIR E5 ja

puhelimeen liitettävä lämpökamera (Micro-USB).

Tulosraportti:

Kuvaa Nautaa – lämpökuvantamisen hyödyntäminen sorkkien ja poikimahalvausten seurannassa

Julkaisun pysyvä osoite on

<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021061436840>

ÄlyNauta-hankkeen kautta on myös markkinoitu Luova Kampus 2020-hankkeen työpajoja ja niiden koulutusmateriaalit ovat myös käytettävissä Youtube-kanavalla. Tallenteena on katsottavissa mm. Automatic milking and pastjüre - challenges and possible solutions, Eva Spörndly, tutkija SLU.

Yhteistyöhankkeita ovat olleet myös Tietolinkki, Peltosäätö ja AgroTeknoa Jokilaaksoihin - hankkeet

Vaikuttavuus esiin -hanke auttaa tuottamaan tietoa EU:n maaseuturahastosta rahoitettujen hankkeiden vaikuttavuudesta Pohjois-Pohjanmaalla.

ÄlyNauta hanke ja kuvaukset Kannuksessa koulutilalla.

Videon pääteema "Eläinten ja maatalousyrittäjien hyvinvoinnin parantaminen teknologian avulla"- video tulossa.

Rahoitus ja budjetti

Hankkeen kokonaisbudjetti oli 290 000 euroa, josta tuen osuus 90 % oli 261 000 euroa ja yksityinen rahoitus 10 % oli 29 000 euroa. Kaustisen Osuusmeijeri, Laaksojen Maitokunta, Osuuskunta Maitokolmio ja Osuuskunta Pohjolan Maito vastasivat 12 000 euron osuudesta yksityisrahaa ja loput kerättiin hankkeeseen osallistuvilta yrityksiltä.

Hankkeen rahoitus toteutui suunnitelmien mukaisesti ja pääosin pystyttiin hakemaan maksatuksia suunnitellun aikataulun mukaisesti. Koti- ja ulkomaan matkoihin oli varattu budjetti reilusti, mutta näihin toimintoihin korona vaikutti myös eniten. Hankkeen budjetista jäi käyttämättä 19 718 euroa.

Hankkeen toteutuneet kustannukset Liite 1.

Ohjausryhmän kokoonpano

Organisaatio	Jäsen	Varajäsen
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	Eija Mäki-Ullakko	Hanna-Mari Laitala
ProAgria Keski-Pohjanmaa ry	Anna-Riitta Leinonen	Juha Hämäläinen
Kaustisen Osuusmeijeri	Peter Prest	Kimmo Kuorikoski
Laaksojen Maitokunta	Ulla Roininen	Mikko Korte
Osuuskunta Maitokolmio	Hannele Pokela	Juha Murto-Koivisto
Osuuskunta Pohjolan Maito	Pekka Petäjäsuvanto	Jari Korva
Maidontuottaja	Sini Jaakola	Jere Mäki-Asiala
Maidontuottaja	Harri Känsäkoski	-
MTK Keski-Pohjanmaa	Antti Tyynelä	Kari Pietilä
Pohjanmaan ELY-keskus	<i>viran puolesta</i>	<i>viran puolesta</i>

Pohjanmaan ELY-keskuksen edustajina ovat olleet Kokkolan toimipisteestä; toimipisteen päällikkö Sirkku Wacklin ja varalla suunnittelija Anna-Maija Herlevi

Ohjausryhmän kokoukset:

- 8.10.2019 Kannus
- 24.1.2020 Kannus
- 18.8.2020 Kannus, Lehtoranta
- 18.1.2021 Teams
- 10.8.2021 Kaustinen
- 21.1.2022 Kannus
- 30.8.2022 Kannus + Teams
- 16.12.2022 Kannus + Teams

Arviointi ja palautteet

Kokonaisuutena voidaan todeta, että Älynauta-hanke saavutti tavoitteensa ja pyrki mukautumaan vallitseviin tilanteisiin ja sen vaatimiin toimintatapoihin. Joulukuussa 2019 avatulla Instagram tilillä on nyt 598 seuraajaa. Somen osalta olisimme voineet olla vielä aktiivisempia ja lähettää ”ärsykeitä” tehokkaammin. Alati sama haaste on kohderyhmän tavoitettavuus ja saada heidät innostumaan mukaan koulutustapahtumiin. Samalla kertaa maatiloilla on kiireisiä työpäiviä, taloudellisia huolia ja valtava määrä koulutustarjontaa eri sidosryhmiltä. Pienryhmien kasaan saaminen vaatii usein henkilökohtaista kontaktointia ja innostamista, ja silloin arvokasta on yritysten tekemä, omien asiakkaiden innostaminen. Webinaarit ovat tulleet jäädäkseen, mutta myös niiden pitämistä on syytä kehittää, miten pitkiä ne voivat olla, onko ennakoilmoittautumista ja miten niistä muistutetaan hetki ennen aloitusta. Materiaalin tuottaminen sähköisessä muodossa on nykypäivänä helppoa, mutta myös sen suhteen tulisi olla kriittinen, kuinka helposti ja nopeasti tuottaja löytää sieltä juuri sen tiedon mistä on kiinnostunut, eikä tallenteita olisi määrällisesti liian paljon. Kuten pienryhmien palautteessakin todeta, on tuottajien fyysiset tapaamiset tärkeitä, jolloin päästään vaihtamaan kokemuksia ja tietoja ja samalla vielä tavata aivan ”sorvin” ääressä. Tuottajien tiedon tarve ajoittuu eri aikoihin ja hankkeen pitäisi pystyä silloin vastaamaan kysyntään, mikä ei aina ole helppoa. Yhteistyö eri hankkeiden ja sidosryhmien kanssa on mielestämme ollut hyvää ja monipuolista. On tehty yhdessä tilaisuuksia ja jaettu tietoa toisten hankkeiden tapahtumista ja materiaaleista. Pällekkäisyyksiä on pyritty välttämään.

Uuden rahoituskauden koulutushankkeissa on syytä pohtia, miten tuottajat tietoa hankkivat ja miten heidät tavoitetaan. Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tulisi tehdä yhä enemmän, koska esimerkiksi webinaarien myötä alueellisuus on jo valtakunnallista.

Koulutusyhtymän oma Webropol- kysely, Projektien ohjausryhmäarviointi, lähetettiin linkkinä ohjausryhmälle ja vastauksia tuli 6 kpl. Vastausten keskiarvo oli 4,6-4,7, asteikolla 1-5. Kyselyn raportti on liitteenä, Liite 2.

Kpedun toimipaikkapäällikkö Eija Mäki-Ullakon yhteenvetoa:

Älynauta-hanke on ollut erittäin tarpeellinen hanke, jonka avulla on tuotu ainakin omasta näkökulmastani työelämän tarpeisiin liittyviä ja ajankohtaisia koulutuksia ja materiaaleja. Lisäksi tarjonta on ollut monipuolista eli lähipäiviä, pienryhmiä, webinaareja, podcasteja ja sähköisiä aineistoja. Lisäksi hienoa, että ulkomaan matka toteutui ja Ruotsi oli erittäin hyvä kohde nimenomaan laiduntamisen näkökulmasta. Älynauta on nostanut esille sellaisia aihealueita, joista varmasti myös jatkossa poikii uusia koulutuksia ja uutta tutkittavaa (erityisesti laiduntaminen ja ulkojaloittelu, nautojen käsittely ja koulutus). Opetuksen näkökulmasta Älynautaudassa tuotettua aineistoa voidaan hyödyntää jatkossa

Ohjausryhmä keskusteli viimeisessä kokouksessa tulevaisuuden näkymistä, uusista hankeideoista ja hankkeiden saavutettavuudesta ja vaikuttavuudesta:

- todettiin, että toimintaympäristö muuttuu koko ajan ja on pystyttävä varautumaan tulevaan ja hallittava riskejä
- uusia hankkeita on hyvä suunnitella taas esim ensi syksynä, sillä tuottajille tarvitaan koulutusta, matkoja ja yhdessä kehittämistä
- turvepeltojen käytön tulevaisuus askarruttaa ja tutkimusta tarvitaan, sekä sen tuomista käytäntöön
- tarvetta voisi olla kohdistaa hanketoimintaa myös peltoviljelyyn, huomioiden ympäristötoimet ja hiilijalanjälki
- seuraavissa hankkeissa on syytä pohtia, kuinka tavoitetaan kohderyhmä parhaiten, tonkkapostia pidettiin hyvänä, whatsapp-ryhmiä ja puhelinumeroita hyödyntämistä muistutusviesteihin
- matkat ja yön yli kestävät retket tulisi olla kalentereissa jo 3-6 kuukautta enne tapahtumaa
- lomituspäiviä varataan nykyisin pitkälle ajalle eteenpäin
- webinaarit ovat tulleet jäädäkseen, mutta yhteiset tapaamiset, pienryhmät ja siellä saatu vertaistuki ovat kiinnostavia
- tällä hetkellä ajankohtaisia aiheita ovat turvetta korvaavien kuivikkeiden kehittäminen, mm. kuivajae, hiekka sekä pellolla kasvatettavat kasvilajit. Myös laiduntamiseen ja ulkoiluun liittyvät kehittämistoimet ovat ajankohtaisia.

Alla Pohjanmaan ELY-keskuksen huomioita hankkeen toteutuksesta, Sirku Wacklin:

- hankkeella on ollut aktiivista ja monipuolista toimintaa toteutusajan loppuun saakka
- hankkeen toiminta on ollut ajassa mukana (esim. lypsykarjatilalla energiansäästövälineet)
- retkipäivien sisällöt ovat olleet kiinnostavia ja osallistujia on ollut ihan kohtuullisesti
- hankkeen ohjausryhmätyöskentely on ollut hankkeen edetessä yhä enemmän keskustelevaa ja hankkeen toimintaa tukevaa ja hankkeen rahoitukseen osallistuneiden yritysten edustajat ovat sitoutuneet kiittävästi hankkeen toteutuksen tukemiseen
- hankkeelle asetetut tavoitteet on saavutettu riittävällä tavalla haastavasta korona-ajasta huolimatta, hankkeen toteuttajat muokanneet onnistuneesti hankkeen toimenpiteet digitaalisiksi
- hankkeen hallinnointi on sujunut KPEDU:ltä moitteettomasti
- hankkeen päättyessä esiin nousi monia hyviä huomioita tulevan ohjelmakauden hankkeiden suunnittelun avuksi

Ohjausryhmän palautetta loppuraportista ja hankkeesta, pj. Harri Käsäkoski:

ÄlyNauta

Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa

kpedu

PRO
Agria

- ÄlyNauta-hankkeelle asetettiin monipuoliset, laaja-alaiset, mutta kuitenkin selkeät tavoitteet hankesuunnitelmassa.
- Hankkeen etenemistä seurattiin tarkasti koko hankkeen ajan, niin ohjausryhmässä kuin henkilökunnan puolesta.
- Tarvittavia toimenpiteitä tehtiin hankeaikana, tavoitteiden saavuttamiseksi, mm. koulutusta ja markkinointia suunniteltiin ja päivitettiin.
- Korona aiheutti myös ÄlyNauta-hankkeelle haasteita, haasteet tiedostettiin ja käännettiin mahdollisuuksiksi digitarjonnan kautta ja projektisuunnitelmaa päivittämällä henkilökunnan ja ohjausryhmän hyvällä yhteistyöllä.
- Hanke onnistui tuottamaan ajanmukaista koulutusta, hankkeessa tunnistettiin nopeat toimintaympäristön muutokset ja niihin reagoitiin (energia, laidunnus, talous).
- Ohjausryhmä toiminta oli hanketta tukevaa ja kannustavaa.
- Hankkeen henkilökunnan panos oli innovatiivista, ammattimaista, yhteisöllistä ja rahoittajien osallistuminen oli aktiivista.
- ÄlyNauta-hanke täytti suunnitellut tavoitteet ja jatkokoulutus tarpeet tunnistettiin.
- Loppuraportissa tiivistetään kattavasti ja ytimekkäästi hankkeen suunnitelmat, toteutus ja raportointi.

Rehuntuotantopienryhmien palautetta:

- pienryhmät ovat hyviä, saa keskustella toisten viljelijöiden kanssa syvällisesti ja luottamuksellisesti, ajatuksia vaihtaen
- pienryhmät on hyvä jakaa pitemmälle ajalle, jolloin saadaan myös tehtyä toimenpiteitä tiloilla
- viljelijöiden hyvinvointiin liittyvät kokoontumiset ja retket suosittuja
- yön yli kestävät tapahtumat tulisi kalenteroida useita kuukausia aikaisemmin
- tilavierailut ovat hyviä myös
- webinaareihin osallistuminen ei ollut kovin innokasta ja tallenteiden katselu jälkepäin on vähän satunnaista, koska niitä on pitkä lista odottamassa
- mutta mielenkiintoiset aiheet aina kiinnostavat
- tonkkaposti koettiin hyvänä tiedottamisena, sähköposti ja ihka oikea paperi.
- somekanavien seuraaminen on vaihtelevaa, monet eivät seuraa lainkaan
- hankkeen alussa olisi tärkeää, että kaikin saisivat tiedon hankkeen alkamisesta ja sitten otettaisiin somekanavat seurantaan
- tarjontaa on paljon
- sähköpostilistoja ei juurikaan ole, eikä niitä voi saada valmiina

Utarepienryhmien palautetta:

- hankkeen koulutukset ovat olleet mielenkiintoisia
- tilakäynnit pienryhmässä olivat parasta
- hyviä luentoja
- uusia aiheita tulevaan, LEAN navetassa
- pienryhmissä jaetuista kokemuksista hyötyä

ÄlyNauta

Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa

 kpedu

 PRO
Agria

- vetäjät voisivat haastaa vielä enemmän osallistujia
- toivottaisiin pienryhmiä taloudesta, jossa voi vertailla tunnuslukuja
- koulutukset lisäävät ja laajentavat omaa ajattelua
- pienryhmässä pääsee tutustumaan muiden tilojen käytäntöihin ja rutiineihin
- saa hyviä vinkkejä ja ohjeita
- tilavierailut ja kokemusten jakaminen on parasta
- ulkopuoliset silmät näkevät asioita eri tavalla
- vetäjien asiantuntijuus tärkeää

Kannus 15.2.2023 Maarit Kärki